

SOTSIAALMINISTEERIUM

Ettevalmistused hooldusvajaduse hindamisvahendi juurutamiseks seoses hoolekandereformiga

Ketri Kupper

Pikaajalise hoolduse arendamise poliitika juht

07.12.2022

HOOLEKANDEREFORMI EESMÄRGID

KÄTTESAADAVUS

- avalik sektor osaleb iga hooldekodukoha tasumises
- hooldekodukoht iga pensioni eest

ISIKUKESKSUS

- hooldustöötajate töökoormuse vähenemine
- hooldustöötajate palgatõus

ENNETUS

- kodus elamise toetamine
- hooldusvajaduse süvenemise ennetamine
- abivajajaga seotus

Muudatused sotsiaalhoolekande seaduses

- Kohalik omavalitsus hakkab osalema **iga ööpäevaringse üldhooldusteenuse vajaja** teenuse rahastamises
- KOV tasub hooldusteenust vahetult osutavate kutsenõudega **hooldustöötajate ja abihoidustöötajate kulude** osas
 - 1) tööjõukulud;
 - 2) tööriietuse ja isikukaitsevahendite kulud;
 - 3) tervisekontrolli ja vaktsineerimise kulud;
 - 4) koolituse ja supervisiooni kulud.
- teenuse saaja tasub teenuskoha maksumusest **majutus- ja toitlustuskulud** ning muud teenuse osutamisega seotud kulud
- KOV **katab täiendavalt madalama sissetuleku** ja teenuskoha maksumuse vahe kuni keskmise vanaduspensionini ➡

Madalama sissetulekuga inimeste hüvitis

KOV katab:

- 1) hoolduspersonali kulud
- 2) keskmisest madalama sissetulekuga inimeste kulud kuni keskmise vanaduspensionini

SHS sõnastus:

(5) Kui teenuse saaja sissetulek on madalam kui Statistikaameti avaldatud eelarveaastale eelnenud aasta teise kvartali keskmise vanaduspensionini suurus, katab kohaliku omavalitsuse üksus teenuse saaja tasutavate kulude ja teenuse saaja sissetuleku vahe, kuid mitte rohkem kui eelmise aasta teise kvartali keskmise vanaduspensionini suuruse ja teenuse saaja sissetuleku vahe. Sissetulekuna arvestatakse teenuse saaja riiklik pension, kogumispension kogumispensionide seaduse tähenduses, töövõimetoetus töövõimetoetuse seaduse tähenduses ja sotsiaalmaksuga maksustatav tulu sotsiaalmaksuseaduse tähenduses.

Rakendussäte: 2023 arvestatakse keskmise pensioni määra koefitsiendiga 1,06 ($599,9 \times 1,06 = 636$)

[Sotsiaalhoolekande seaduse ja tulumaksuseaduse muutmise seadus 704 SE](#)

Proгноositav pensioni kasv

	01.04.2022	01.04.2023	01.04.2024	01.04.2025	01.04.2026
Pensioniindeks	1,079	1,145	1,074	1,049	1,043
Pensioni kasv, %		14,50%	7,40%	4,90%	4,30%
keskmine vanaduspension II kvartal	599,9 1,06=636	709,8	762,3	799,7	834,0
Omaosalus (tavaklient)		620	630	642	657
Omaosalus (suure hooldusega)		634	644	656	671

Väiksema sissetuleku hüvitise arvestuse näide

Keskmine hooldekodu

kohatasu 1200

— pension 500

— KOV hoolduskulu 600

≡ puudujääv osa 100

➞ keskmine vanaduspension 600

■ KOV täiendav hüvitis 100

Kallim hooldekodu

kohatasu 1600

— pension 500

— KOV hoolduskulu 600

≡ puudujääv osa 500

➞ keskmine vanaduspension 600

■ KOV täiendav hüvitis 100

2023 arvestatakse
Statistikaameti
keskmine
vanaduspension
koefitsiendiga
1,06 = 636

2024 arvestatakse
Statistikaameti
keskmine
vanaduspension
koefitsiendiga 1,0.
Prognoositav 710

Muudatused sotsiaalhoolekande seaduses

- minister võib kehtestada määrusega täpsustatud nõuded hooldusteenust vahetult osutavate töötajate arvule (1/12 ja 1/9, ülemineku aeg)
- KOV võib kehtestada **hoolduskulude tasumise piirmäära**:
 - mis tagab teenuse saajale teenuse kättesaadavuse
 - arvestab töötajate arvu nõuded
- teenuseosutaja **avalikustab**
 - **teenuskoha maksumuse**
 - hooldustöötajate ja abihooldustöötajate tegelike **kulude maksumuse** ühe teenusesaaja kohta
- **Jõustub 01.07.2023**

Omavalitsuste rahastamine

- **2023 a jaanuarist toetusfondis 39,2 mln eurot**

Jaotatakse 65-84 ja 85+ elanike arvu alusel

KOVidele ettevalmistuseks ja kodus elamist toetavateks teenusteks ca 11 mln

- Ööpäevaringse üldhooldusteenuse rahastamisest kasutamata jäävad vahendid on mõeldud koduteenuse, päevahoiuteenuse jt pikaajalist hooldust vajavatele täisealiste inimeste kõrvalabi vajadust ja hooldusvajaduse süvenemist või ennetamist ning nende pereliikmete hoolduskoormust leevendavate teenuste korraldamiseks
- KOVide tegevus peab olema suunatud eeskätt kodus elamise toetamisele ja viimases järjekorras asutuspõhise hoolduse korraldamiseks

- **2024. aastast tulubaasis 56,7 mln eurot**

Muutub KOV-de tulumaksu arvestus ja KOVidele hakkab laekuma tulumaksu pensionitulult – 1,88% riiklikust pensionist (brutosummast, tulumaksu mahaarvamisi arvestamata). Pensionide kasvu korral kasvab omavalitsuste tulumaksu laekumine.

KOVidele ettevalmistuseks ja kodus elamist toetavateks teenusteks ca 3,7 mln

- Ülejäänud ca 5% suunatakse **tasandusfondi**, kus arvestatakse vahendite jaotumisel 65–84-aastaste ja üle 85-aastaste arvuga. Kaheks jaotamine aitab arvestada olukorraga, kus üle 85-aastaste suurema osakaalu puhul on ka kuluvajadus suurem.

Kuidas KOVid leiavad oma inimesed ülesse?

STAR päring üldhooldusel olevate inimeste kohta:

- 1) KOV territooriumil olevate **üldhooldekodude** kliendid registreeritud elukoha järgi
- 2) KOV elanike registrisse kantud üldhooldusteenust saavad kliendid **üle Eesti**

Päringu väljund on Excelis: nii teenusesaajad, **keda KOV on STARis teenusele määranud** kui ka need, **keda on STARi sisestanud üldhooldekodu**

Tagasi

Otsi isikuid

Otsi Haabersti Linnaosa Valitsus(KOV) territooriumil olevaid hoolekande asutuse kliente ☐

Otsi Haabersti Linnaosa Valitsus(KOV) RR järgseid kliente ☒

Isiku nimi

Isikukood

Viibimise alus

- Kuva kõik -

Viibimise alguskuupäev

Viibimise lõppkuupäev

Otsi

	A	B	C	D	E	F	G	H
1	Hoolekandeaasutuse nimi	Viibimiskoha aadress	Isikukood	Isiku nimi	Isiku RR-i elukohajärgne maakond	Viibimise alus	Viibimise alguskuupäev	Viibimise lõppkuupäev
2	Test teenuseosutaja OÜ	Harju maakond, Tallinn, Kesklinn	43708070010	Lembi Kovvala	Viljandi linn	KOV suunamine	01.01.2021	31.01.2025
3	Test teenuseosutaja OÜ	Harju maakond, Tallinn, Kesklinn	47104026037	Vivika Kovvalah	Viljandi linn	KOV suunamine	01.12.2021	01.12.2022
4	Mudilaste Lastehoid	Harju maakond, Tallinn, Lasnamäe	37709070011	Mihkel Carlson	Viljandi linn	KOV suunamine	03.08.2021	03.09.2025

Abi- ja toetusvajaduse hindamine

2021 a käivitati teadusprojekt

Partner: SA Poliitikauuringute Keskus Praxis

Projekti kestvus: detsember 2021-märts 2023

- Projekti tulemusel valmivad:
 - 1) **abi- ja toetusvajaduse hindamisvahend ja juhendmaterjalid**
 - 2) **hoolduskoormuse hindamisvahend ja juhendmaterjal**

*mõlemad tööriistad saavad olema nii eesti kui vene keeles

Hindamisvahendite valmimine on eeldus elektroonsete hindamisvahendite loomisele. Elektrooniline hindamisvahend oleks integreeritud ka registritega, mis andmete kogumist lihtsustab ja hindaja tööd vähendab.

Abi- ja toetusvajaduse hindamine

- Katsetamises osalevad
 - Tallinna linn
 - Alutaguse vald
 - Hiiumaa vald
 - Kohtla-Järve linn
 - Jõgeva vald
 - Sotsiaalkindlustusamet
- Juhendseminarid
- Nõusolekuvormid
 - Hindajad
 - Hinnatavad
- Piloteerimine
 - Iga spetsialist hindab vähemalt **10 abivajadusega inimest** abi- ja toetusvajaduse hindamisinstrumentiga.
 - Kui abi- ja toetusvajadusega inimesel on hoolduskoormusega lähedane, **tuleb ka hoolduskoormusega lähedast hinnata** kasutades hoolduskoormuse hindamisinstrumenti.
- KOV-i ekspert esitab Praxisele hindamise käigus täidetud vormid **anonüümselt**.
- Intervjuud testijatega ja testitavatega
 - Selgitamaks välja hindamisinstrumentide kasutuskogemust ja koguda kokku soovitusi parandusteks.

Abi- ja toetusvajaduse hindamisvahend

Hinnatavad elukvaliteedi valdkonnad

1. Sotsiaalsed suhted	2. Vaimne heaolu	3. Füüsiline tervis	4. Hõive	5. Vaba aeg	6. Elukeskkond	7. Igapäevaelu toimetulek
suhete säilitamine, taastamine	haigusteadlikkus, raviplaani järgimine	füüsilise tervise eest hoolitsemine	hõivega seotud tegevused	vaba aeg ja huvitegevus	uue elupinna vajadus	rahadega toimetulek
	psüühikahäirest tulenev mõju käitumisele ja tegevustele	liikumine eluruumides			eluaseme säilitamine või saamine	söögi valmistamine
	kognitiivne võimekus	liikumine väljas				söömine
						majapidamine
						enese eest hoolitsemine

Toetusvajaduse astmed

	Toetusvajadus	Toimetulek
0	Iseseisev	Ei vaja toetust
1	Madal toetusvajadus	Toimetulek kergelt häiritud. Vajab meeldetuletust ja nõustamist
2	Keskmine toetusvajadus	Toimetulek mõõdukalt häiritud. Vajab regulaarset (1-4 korda nädalas) juhendamist ja abi
3	Kõrge toetusvajadus	Toimetulek raskelt häiritud. Vajab igapäevaselt kõrvalabi ja toetust
4	Äärmuslik toetusvajadus	Võimetu toime tulema või tegelema. Vajab püsivat hooldust ja/või järelevalvet või tegevuste üle võtmist teise isiku poolt

Hoolduskoormuse hindamisvahend

Hinnatavad valdkonnad

- Abistamine elamistoimingutes ja hooldustegevuste läbiviimine (17 küsimust)
- Mõju hooldaja tervisele (10 küsimust)
- Mõju hooldaja igapäevaelule (17 küsimust)
- Mõju hooldaja majanduslikule toimetulekule (5 küsimust)

Hoolduskoormuse tasemed

Skoor (max 8 punkti)	Hoolduskoormus	Punktid
2	Kerge	1
3-4	Mõõdukas	2
5-6	Suur	3
7-8	Väga suur	4

- Hoolduskoormuse koondhinnang arvestatakse kokku kolmest osast:
 - hoolduskoormusele kuluvast ajast
 - mõjust tervisele
 - mõjust igapäevaelule.

Edasised tegevused

SOM

- 2023 II kvartal valideeritud hindamisvahendi kättesaadavaks tegemine KOVidele (paberkandjal)
- Hindamisvahendi kasutamise koolitused

SKA

- Ärianalüüs hindamisvahendi digitaliseerimiseks (2022-2023)
- STAR arenduste I etapp 2024, II etapp 2025
- Alates 2024 hindamisvahendite koolitused ja mentorluse pakkumine KOVidele

Aitäh!

Küsimused

ketri.kupper@sm.ee